

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Commissie Veiligheid en Justitie
T.a.v. Mr. W.A.J.M. van Dooren, griffier
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

datum	: 23 mei 2016	Contact	: T. Maas
uw brief van	:	e-mail	: t.maas@knb.nl
uw kenmerk	:	Telefoon	: 070 330 7122
ons kenmerk	: 3407/TM		
betreft	: Input op initiatiefvoorstel-Swinkels, Recourt en Van Oosten, Beperking wettelijke gemeenschap van goederen (33987)		

Geachte leden van de Commissie V&J,

Op 14 juni a.s. kunt u inbreng leveren op initiatiefvoorstel-Swinkels, Recourt en Van Oosten, Beperking wettelijke gemeenschap van goederen (33987). Met deze brief geeft de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) graag haar visie op dit voorstel.

Allereerst is de KNB van mening dat het uitstekend is om periodiek de vraag te stellen of wettelijke regelingen, zoals die inzake het huwelijksvermogensrecht, nog steeds aansluiten bij de behoeften en wensen van de maatschappij.

Omdat er geen meerderheid van de leden voor of tegen het wetsvoorstel is, neemt de KNB in dit dossier een neutrale positie in. In de bijlage is daarom een overzicht gegeven van de voor- en nadelen van het beoogde systeem. Daarnaast wijst de KNB op de volgende punten:

Voorlichting

Het wetsvoorstel beoogt een stelselwijziging: van standaard gemeenschap van goederen naar beperkte gemeenschap van goederen als standaard. Voorlichting over dat nieuwe stelsel is essentieel, omdat het stelsel alleen optimaal werkt als mensen weten wat ze moeten doen om het te laten werken. De KNB wordt graag betrokken bij de invulling van deze voorlichting.

Dat mensen niet snel geneigd zijn om tijdens het huwelijk administratie te voeren om de gemaakte afspraken te kunnen uitvoeren, was eerder de aanleiding voor de Wet regels verrekenbedingen (zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2001, 27 554, nr. 3, p. 2). Daarbij komt dat als de ene partner wel administreert en de andere niet, het wetsvoorstel onredelijk kan uitwerken. Dan zal immers aan het einde van het huwelijk blijken dat de ene wel kan bewijzen dat bepaalde vermogensbestanddelen buiten de gemeenschap zijn gebleven, terwijl de niet-administrerende partner dat niet kan bewijzen en daarom alles zal moeten delen.

De grote gevolgen van het niet bijhouden van een gedegen administratie tijdens het huwelijk moeten goed op het netvlies staan van diegenen die kiezen voor de beperkte gemeenschap.

Het belang van maatwerk en goed advies over huwelijksvoorwaarden voor een grote groep aanstaande echtgenoten, bijvoorbeeld de grote groep mensen die langdurig hebben samengewoond voorafgaand aan een huwelijk die hun vermogen gedurende die periode gezamenlijk hebben opgebouwd, is juist ook bij dit wetsvoorstel onverminderd groot.

Fiscaal

De KNB wijst op de fiscale aspecten van het wetsvoorstel. Op uitgebreide vragen van het CDA in de Tweede Kamer antwoordde de regering dat aan dit wetsvoorstel geen nieuwe fiscale gevolgen verbonden zijn. Formeel gezien is dit wellicht juist, maar materieel heeft dit wetsvoorstel wel degelijk (nieuwe) fiscale gevolgen. Door verschillende experts wordt gepleit voor herbezinning op de rol van het huwelijksvermogensrecht in het fiscale recht. Verder wordt geadviseerd om het fiscale recht in relatie tot het (nieuwe) huwelijksvermogensrecht zelfstandig tegen het licht te houden. Deskundigen vinden dat het wetsvoorstel aanleiding is om weer eens secuur naar de samenloop tussen huwelijksvermogensrecht en box 2 van de Wet inkomstenbelasting 2001 te kijken en om de vergoedingsvorderingproblematiek nog eens goed onder de loep te nemen.

Mocht u nog vragen hebben dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jef Oomen', is written over a light blue grid background.

Jef Oomen
voorzitter

BIJLAGE: overzicht argumenten voor en tegen wetsvoorstel 33987

Argumenten van de voorstanders zijn:

- Voorhuwelijks vermogen, erfrechtelijke verkrijgingen en giften zijn van nature privé en zouden niet van rechtswege in een wettelijke gemeenschap van goederen moeten vallen;
- Een beperkte gemeenschap van goederen is in het belang van samengestelde gezinnen en het is wat vooral de jongere generatie wil;
- De algemene gemeenschap van goederen is geen succesvolle standaard meer, dat is de reden van het hoge percentage voorhuwelijks voorwaarden;
- De beperkte gemeenschap van goederen zal leiden tot minder huwelijks voorwaarden en testamenten. Dat is kostenbesparend voor de consument;
- De huidige praktijk van uitsluitingsclausules in combinatie met de algehele gemeenschap van goederen pakt onbillijk uit;
- De algehele gemeenschap van goederen omvat ook de voorhuwelijks schulden, dit kan nadelig uitpakken voor de echtgenoot die zich daar niet bewust van is en het is een belangrijke reden voor het opmaken van huwelijks voorwaarden;
- De algehele gemeenschap van goederen is internationaal ongebruikelijk, het Nederlandse stelsel is in Europees verband een uitzondering;
- De wettelijke algehele gemeenschap van goederen is niet nodig ter bescherming van de positie van de langstlevende echtgenoot nu het wettelijk versterferrecht hiervoor een goede regeling geeft;
- Er bestaat een draagvlak voor de voorgestelde wijziging, blijkt uit onderzoek van Netwerk Notarissen in 2013 onder 3000 aanstaande echtgenoten, en in 2008 onder leden van de KNB.

Bron: Voorstel van wet van de leden Berndsen-Jansen, Recourt en Van Oosten tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de Faillissementswet teneinde de omvang van de wettelijke gemeenschap van goederen te beperken (33 987), blz. 6-8.

Argumenten van de tegenstanders zijn:

- Ruim 70% van de bevolking trouwt op dit moment in de wettelijke gemeenschap van goederen, dit is dus de keuze van de meerderheid;
- Het wetsvoorstel gaat uit van een stelsel dat sterk lijkt op de voormalige gemeenschap van vruchten en inkomsten (wetsvoorstel 28 867 dat op 1-1-2012 kracht van wet kreeg) dat wegens de vele problemen die het stelsel met zich brengt, in onbruik is geraakt;
- De uitsluitingsclausule is nooit de enige reden voor mensen om een testament te maken, en geeft in de praktijk bij de afwikkeling voor zover bekend geen bijzondere problemen. Dit kan mede samenhangen met de beperkte omvang van die verkrijgingen. Overigens zal ook in het voorgestelde systeem, nu de echtgenoten de mogelijkheid krijgen verkrijgingen krachtens erfrecht of schenking in de gemeenschap te laten vallen, een uitsluitingsclausule door veel testateurs of schenkers gewenst blijven;
- Het wetsvoorstel beoogt vermogens van gehuwden te reguleren, maar geeft geen cijfermatige onderbouwing van de vermogenssituatie van gehuwden in Nederland;
- Juist nu mensen voorafgaand aan een huwelijk langer samenwonen (en er vaak al kinderen zijn) is er naast mogelijke voorhuwelijks schulden ook vaak voorhuwelijks vermogen opgebouwd. Het wetsvoorstel doet geen recht aan de gedachte dat dit vermogen ook door een gemeenschappelijke inspanning kan zijn opgebouwd, waardoor er de facto tijdens het huwelijk vier vermogens bestaan die allen apart geadministreerd zouden moeten worden;
- De voorgestelde regelingen van draagplicht, aansprakelijkheid, verhaal en bestuur roepen grote vragen en problemen op;
- De voorgestelde regeling roept ook bewijsproblemen op die zich in alle gevallen van een einde van het huwelijk zullen voordoen, niet enkel bij echtscheiding;

- Het bewijsvermoeden van gemeenschappelijkheid in het wetsvoorstel maakt dat als de administratie niet goed wordt bijgehouden alsnog de algehele gemeenschap bestaat. Uit de praktijk van de verrekenbedingen is gebleken dat het bijhouden van een goede administratie door echtgenoten niet vaak gebeurt;
- De laatste enquête onder de Nederlandse bevolking, uitgevoerd door NIPO (2002, over huwelijksgoederenrecht), is twaalf jaar oud en geeft als uitkomst dat Nederlanders vinden dat vermogen dat tijdens huwelijk wordt geërfd toebehoort aan beide echtgenoten.

Bron: Prof. Mr. W.G. Huijgen, Opnieuw: naar een beperkte gemeenschap als wettelijk stelsel van huwelijksvermogensrecht?, Fiscaal Tijdschrift Vermogen 2014/10